

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 68: Forslag til folketingsbeslutning om tiltag på sundhedsområdet, der skal forbedre folkesundheden.

Af Karl H. Bornhøft (SF) m.fl.
(Fremsættelse 16.12.2008).

Kl. 11:57

Forhandling

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Forhandlingen er åbnet. Ministeren for sundhed og forebyggelse.

Kl. 11:57

Ministeren for sundhed og forebyggelse (Jakob Axel Nielsen):

Vi er nu nået til det tredje i rækken af SF's fire beslutningsforslag, nemlig B 68, der handler om at iværksætte en række tiltag for at forbedre folkesundheden. SF ønsker at pålægge regeringen at tage initiativ til bl.a. at indføre differentieret moms, øgede afgifter på sukker, på tobak og alkohol. Derudover ønsker SF, at der skal indføres et bevillingssystem for salg af tobak, ligesom rygeloven skal strammes og tilsætningsstoffer i tobaksvarer skal forbydes.

Som jeg allerede har sagt i dag, værdsætter jeg i høj grad målsætningerne med SF's fire beslutningsforslag. Jeg glad for, at SF med forslagene har givet os lejlighed til at drøfte indsatsen i forhold til folkesundheden i Danmark. Det er altid godt med gode ideer og forslag, og jeg betragter de forslag, der er bragt i spil, som input i regeringens handlingsplan.

Jeg har hele tiden sagt, at jeg vil afvente anbefalingerne fra Forebyggelseskommissionen, og nu, hvor kommissionen næsten er nået i mål, vil det være uklogt pludselig at begynde at give konkrete løfter, men at der er behov for at reducere vores alkoholforbrug og reducere antallet af rygere, samtidig med at vi fremmer sund kost og motionsvaner, kan vi sagtens blive enige om i dag. Der, hvor vandene måske vil skilles, er i forhold til, hvordan vi når derhen, og om vi kan blive enige om midlerne, må tiden vise.

En stor del af forslagene i det her beslutningsforslag handler om afgifter, dvs. afgiftsdifferentiering mellem sunde og usunde fødevarer, højere afgift på sukker samt højere afgift på tobak og alkohol. Jeg tror egentlig godt, at man kan sige, at nu om dage har de fleste – og det gælder også politikere – en mening om afgiftsdifferentiering og sund moms, og der er mange meninger i spil.

Her i dag hverken kan eller vil jeg tage stilling til konkrete forslag. Når det kommer til afgifter og deres mulige virkning på folkesundheden, vil jeg dog godt sige, at efter min mening bør vi være opmærksomme på, at øgede afgifter faktisk også kan have en negativ effekt. Hvis mange af de varer, som folk gerne vil have, såsom sodavand, alkohol, tobak og slik, bliver markant dyrere på grund af øgede afgifter, så øges risikoen for, at grænsehandelen eksploderer, og at forbruget dermed stiger. Det er, fordi vi ikke kører over grænsen for blot at købe en kasse sodavand. Nej, når man kører syd for grænsen med sin trailer bag på bilen for at købe ind, så nøjes man jo heller ikke med en pose slik og ½ l cola. Man fylder traileren op, og hvis vi med øgede afgifter ikke holder den rigtige balance, kan det betyde, at forbruget frem for at stagnere eller falde som tilsigtet tværtimod stiger.

Afgiftsførøelse over en bred kam som foreslået af SF vil derfor alt andet lige kunne føre til en eksplosion i grænsehandelen og dermed en stigning i forbruget. Og det vil være skadeligt for den folkesundhed, som vi alle er enige om skal forbedres, og som afgiftsforhøjelser netop tager sigte på at forbedre. Det er et element, der bør indgå i overvejelserne. Vi skal altså tænke os godt om, hvis vi forhøjer afgifterne på flere varer på samme tid, men jeg vil ikke lægge skjul på, at jeg har meget sympati for en øget afgift på tobak, fordi en højere afgift på en pakke cigaretter vil kunne have stor betydning for folkesundheden i Danmark. En afgiftsstigning vil formentlig slå særlig igennem over for lavindkomstgrupper og effektivt påvirke unges beslutning om at begynde eller holde op med at ryge. Og over for mange af de grupper hjælper eksempelvis informationsindsatser ikke.

I det hele taget har jeg stor sympati for forslaget om tiltag i forhold til rygning. Rygning er hvert år ansvarlig for omkring 14.000 dødsfald og er dermed den væsentligste risikofaktor i Danmark. Det er vurderingen, at levetiden ville kunne være godt 3 år længere, hvis ingen i Danmark røg. Der er ud fra en sundhedsmæssig betragtning absolut ingen gode grunde til at ryge.

Som alle her i salen ved, er alkohol også en væsentlig risikofaktor i Danmark, og derfor er jeg ud over tobak også åben over for forslag til initiativer med tiltag med henblik på at nedbringe alkoholforbruget, om end jeg heller ikke på det her område er rede til at forpligte mig til konkrete initiativer.